כיתה ג' | אזרחות וחברה | שיעור 1 מתוך 4 | 45 דק' | מתאים לממלכתי וממלכתי-דתי

סוגי יישובים: עיר, מושב, קיבוץ וכפר

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו סוגים שונים של יישובים בישראל
- התלמידים ישוו בין עיר, מושב, קיבוץ וכפר
- התלמידים יתארו את סוג היישוב שבו הם גרים

📖 הסבר למורה

בישראל יש יישובים עירוניים ויישובים כפריים. עיר היא יישוב גדול שיש בו הרבה תושבים, בתים צפופים ובניינים גבוהים, מקומות עבודה רבים, מוסדות ושירותים. יישובים כפריים קטנים יותר ומוקפים בדרך כלל בשטחים פתוחים ובחקלאות. בקיבוץ החברים חיו במקור בשיתוף מלא: הרכוש והעבודה היו משותפים, ובהרבה קיבוצים יש היום גם הסדרים אחרים. במושב לכל משפחה יש משק ובית משלה, והחקלאים משתפים פעולה בדברים מסוימים, כמו שיווק התוצרת. יש גם כפרים ויישובים קהילתיים, וכל יישוב הוא בית לקהילה שלו.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתיחה: כל תלמיד כותב על פתק את שם היישוב שבו הוא גר, ומדביקים על מפה או על הלוח.
2. מציגים תמונות של עיר, קיבוץ, מושב וכפר ומבקשים מהתלמידים לזהות הבדלים: גודל, בתים, שטחים פתוחים.
3. עבודה בקבוצות: כל קבוצה מקבלת סוג יישוב אחד וממלאת כרטיס: מה רואים, במה עובדים, איך נראים הבתים.
4. הקבוצות מציגות, והמורה ממלאת טבלת השוואה על הלוח.
5. סיכום: מה אני אוהב ביישוב שלי?

💡 הערות למורה

כדאי להימנע מהשוואה שבה סוג יישוב אחד "טוב יותר" מאחר: לכל אחד יתרונות. בקיבוצים חלו שינויים רבים לאורך השנים, ולכן כדאי לומר "במקור" כשמתארים שיתוף מלא. למתקדמים: לראיין בני משפחה שגרו בסוג יישוב אחר.

📝 בדף העבודה

סוגי יישובים: 8 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מחוון למורה

מחוון: סוגי יישובים

1. עיר.
2. קיבוץ.
3. מושב.
4. שניים מתוך: הרבה תושבים, בניינים גבוהים, בתים צפופים, הרבה מקומות עבודה, שירותים ומוסדות רבים, תחבורה ציבורית רבה.
5. שניים מתוך: מעט תושבים, שטחים פתוחים, חקלאות, בתים צמודי קרקע, שקט.
6. נכון.
7. תשובה אישית שמזהה נכון את סוג היישוב ומתארת אותו.
8. דוגמה: בעיר יש הרבה חנויות ושירותים קרובים; ביישוב כפרי יש שקט וטבע. כל תשובה סבירה.